

Секція: Банківська справа

ПАЛЯНИЧКО ЕКАТЕРИНА ОЛЕКСАНДРІВНА

аспірант кафедри статистики

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, Україна

НАПРЯМИ СТАБІЛІЗАЦІЇ РОБОТИ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ В УМОВАХ КРИЗОВИХ ЯВИЩ

В умовах політичної та соціальної напруженості в Україні спостерігається різке погіршення макроекономічних показників. На фоні погіршення показників соціально-економічного розвитку країни продовжується ескалація кризових явищ на фінансових ринках. Зокрема, спостерігається нестабільність на валютному ринку, про що свідчать значні девальваційні коливання національної валюти – за 2014 рік девальвація гривні відносно долара США склала 97,3 %. Нестабільність на валютному ринку поряд із значними інфляційними процесами змушують населення та суб'єктів господарювання виводити кошти із банківських установ. Так, з початку 2014 року відтік депозитних ресурсів банків досяг 126 млрд. грн., що складає майже 30 % всіх депозитів банківських установ. Зазначені тенденції свідчать про суттєві проблеми у банківській системі та вимагають впровадження ефективних механізмів діагностики кризових явищ у банках з метою оперативного та адекватного реагування в умовах зростаючої нестабільності зовнішнього середовища.

2014 рік характеризується найбільшим в історії банківської системи України відтоком депозитів населення. Це явище обмежує можливості для функціонування економічної системи, що є важливим для України в умовах політичних та соціальних заворушень. Відтік депозитів крім

економічного, має і соціальний аспект - втрату довіри населення, яке є як основним кредитором банків України, до вітчизняної банківської системи. Відтік депозитів фізичних осіб із банків завдає величезної шкоди економічній системі України. Відновлення балансу довіри і нормалізації ситуації вимагає великих зусиль комерційних банків і національного регулятора [1]. Динаміка валютних вкладів населення є основним показником недовіри вкладників до комерційних банків. Під час девальвації вкладники переважно намагаються зняти гривневі заощадження з метою конвертування їх у валюту та захищення захисту їх таким чином від знецінення національної грошової одиниці. Тому ситуація з гривневими вкладками є менш показовою. Але скорочення депозитного портфелю є не лише індикатором довіри/недовіри вкладників до спроможності банків своєчасно виконати свої зобов'язання [2].

В умовах інтенсифікації дії деструктивних соціально-політичних факторів та на фоні ескалації макроекономічної нестабільності банки особливо гостро відчують потребу в задоволенні власного дефіциту ліквідності. Зазначене обумовлено тим, що за таких умов функціонування економіки відбувається:

а) зростання відтоку депозитних ресурсів населення внаслідок зростання недовіри до банків, а також через виникнення девальваційних та інфляційних очікувань;

б) зростання відтоку коштів суб'єктів господарювання через зниження їх ділової активності або внаслідок банкрутства;

в) загострення конкурентної боротьби за фінансові ресурси між урядом країни та банками, оскільки в умовах макроекономічної нестабільності зростає дефіцит бюджету, на покриття якого держава випускає боргові цінні папери [3, с. 241].

З метою удосконалення депозитної політики та стабілізації роботи банків в умовах кризових явищ необхідно:

- стабілізувати та поліпшити економічну й політичну ситуацію в країні;
- ефективно використовувати можливості держави щодо рекапіталізації проблемних банків;
- підсилити стимулювання стабільного і тривалого зберігання заощаджень, а також банкам важливо брати до уваги зростання і диференціацію доходів населення;
- підвищувати якість обслуговування клієнтів і виходити на ринок з більш гнучкими депозитними продуктами;
- в умовах інфляції необхідна індексація коштів на банківських депозитах, та стабілізувати курс національної грошової одиниці України;
- запроваджувати жорсткі санкції до банків, що здійснюють неповернення депозитів і затримку платежів клієнтів;
- застосовувати нові маркетингові заходи у формуванні депозитної політики банків;
- розробляти ефективні види мотивації, збуту та цінової політики з метою активізації процесів залучення грошових коштів фізичних осіб на банківські депозити тощо.

Література

1. Відтік вкладів із банків гальмує зростання економіки України // Дані інформаційного агентства УНІАН [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://economics.unian.ua/finance/1029911-vidtik-vkladiv-iz-bankiv-galmue-zrostannya-ekonomiki-ukrajini-eksperti.html>
2. Національний банк України / Офіційне інтернет-представництво [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>

3. Ребрик Ю.С. Діагностика кризи ліквідності банків на основі оцінювання компонентного складу їх ліквідності / Ю.С. Ребрик // [Фінансовий простір](#). - 2015. - № 1. - С. 240-249.

4. Бартош О.М. Депозитна політика як складова системи управління діяльності банку / О.М. Бартош // [Фінансовий простір](#). - 2014. - № 4. - С. 19-24.